

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Zarządu Polskiego Stowarzyszenia Pomiarów Automatyki i Robotyki POLSPAR w dniu 7 listopada 2014 r.

Posiedzenie Zarządu odbyło się w dniu 7.11.2014 r. w godzinach 12:30-15:00 w sali nr 2318 Pałacu Kultury i Nauki (Warszawa, Plac Defilad 1). Obradom przewodniczył Prezes Zarządu POLSPAR – prof. Z. Kowalczyk. Obecni byli następujący członkowie Zarządu: E. Hrynkiewicz, J. Kacprzyk, Z. Kowalczyk, H. Madura, A. Masłowski, R. Morawski, Z. Pilat, P. Pręgowski, J. Szpytko, M. Świercz, A. Turnau, J. Warczyński, W. Winiecki oraz T. Missala (Przewodniczący Komisji Rewizyjnej).

Zgodnie z zaplanowanym programem, przyjęto następujący porządek obrad:

1. Otwarcie posiedzenia.
2. Informacja o koncie bankowym Stowarzyszenia POLSPAR.
3. Przyjęcie nowych członków Stowarzyszenia.
4. Sprawy członkowskie i struktura członkostwa w Stowarzyszeniu.
5. Informacja na temat działalności finansowej Stowarzyszenia.
6. Działalność komitetów POLSPAR.
7. Sprawy statutowe i przygotowanie Walnego Zjazdu Delegatów POLSPAR.
8. Promocja POLSPAR oraz współpraca krajowa i międzynarodowa.
9. Zamknięcie posiedzenia.

Ad. 1. Otwarcie posiedzenia

Posiedzenie rozpoczął Prezes Zarządu POLSPAR, prof. dr hab. inż. Z. Kowalczyk, który powitał zebranych i przedstawił proponowany porządek obrad. Członkowie Zarządu zgromadzeni na posiedzeniu nie zgłosili uwag do zaproponowanego przez Prezesa porządku obrad. Porządek obrad został przyjęty przez aklamację w brzmieniu podanym powyżej. Na wniosek Prezesa Członkowie Zarządu, uczcili minutą ciszy zmarłych ostatnio długoletnich członków Stowarzyszenia, Profesorów Politechniki Białostockiej: Franciszka Siemieniako oraz Mikołaja Busłowicza.

Następnie Prezes Stowarzyszenia wręczył Profesorowi Januszowi Kacprzykowi dyplom potwierdzający nadanie godności Członka Seniora Polskiego Stowarzyszenia Pomiarów Automatyki i Robotyki POLSPAR, w uznaniu nadzwyczajnych zasług prof. dr hab. inż. Janusza Kacprzyka dla rozwoju dyscyplin naukowych Informatyka oraz Automatyka i Robotyka oraz wybitnego wkładu w integrację środowisk akademickich i technicznych, działających w obszarze automatyki, robotyki i metrologii.

Ad. 2. Informacja o koncie bankowym Stowarzyszenia POLSPAR

Prezes Zarządu poinformował o zmianie konta bankowego Stowarzyszenia, które nastąpiło w związku z przejściem Nordea Bank Polska S.A. (gdzie było dotychczas ulokowane konto POLSPAR-u) pod skrzydła Grupy PKO BP. Prezes wyraził nadzieję, że nie spowoduje to pogorszenia warunków prowadzenia konta przez nasze Stowarzyszenie (jakkolwiek w chwili obecnej panuje spore zamieszanie z obsługą tego konta na platformie internetowej *ipko*).

Ad. 3. Przyjęcie nowych członków Stowarzyszenia

Prezes poinformował, że do prezydium Zarządu wpłynęły trzy wnioski o przyjęcie w poczet członków Stowarzyszenia POLSPAR. Prezes przedstawił sylwetki kandydatów, którzy złożyli

deklaracje: dr hab. inż. Marcina Witczaka (profesora Uniwersytetu Zielonogórskiego), dr hab. inż. Adama Krzysztofa Piłata (z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie) oraz dr inż. Mariusza Domżańskiego (z Politechniki Gdańskiej). Przewodniczący Komitetów, obecni na posiedzeniu, poparli wnioski w/w kandydatów. Kandydaty te uzyskały również poparcie innych członków Zarządu.

Po dyskusji Zarząd jednogłośnie podjął Uchwałę (Nr 3/2014) w sprawie przyjęcia dr hab. inż. Marcina Witczaka, dr hab. inż. Adama Krzysztofa Piłata i dr inż. Mariusza Domżańskiego w poczet członków zwyczajnych Polskiego Stowarzyszenia Pomiarów Automatyki i Robotyki POLSPAR.

Ad. 4. Sprawy członkowskie i struktura członkostwa w Stowarzyszeniu

Prezes Stowarzyszenia POLSPAR, prof. Z. Kowalczyk, przypomniał, że godność honorową Członka Seniora POLSPAR, przyznawaną przez Zarząd emerytowanym profesorom, członkom Stowarzyszenia, którzy położyli szczególne zasługi dla rozwoju dyscyplin naukowych związanych z obszarem działalności POLSPAR-u lub w wyjątkowym stopniu zasłużyli się w działalności na rzecz Stowarzyszenia. Otrzymały ją dotychczas trzy osoby: prof. Tadeusz Kaczorek, prof. Henryk Górecki i prof. Janusz Kacprzyk.

Prezes przypomniał również o decyzji Zarządu z dnia 8.11.2013 r. o wprowadzeniu statusu Członka-Emeryta (bez konieczności wnoszenia składek, przeznaczonego dla osób, które ukończyły 80 rok życia i przez co najmniej 10 lat były członkami zwyczajnymi Stowarzyszenia) oraz statusu Sympatyka Stowarzyszenia POLSPAR, który uprawnia do uzyskiwania bieżącej informacji z życia Stowarzyszenia (nie daje jednak prawa wyborczego). Sympatykami Stowarzyszenie mogłyby m.in. zostać osoby, które przystąpiły do POLSPAR lecz zaprzestały opłacania składek członkowskich (bez formalnego wystąpienia). W tym duchu Prezes zaapelował do przewodniczących komitetów o podjęcie działań nad ew. zmianą statusu ok. 40 członków POLSPAR-u, którzy od dawna nie wnoszą składek członkowskich.

Prezes zaproponował, aby Zarząd wystąpił do Walnego Zgromadzenia Stowarzyszenia z wnioskiem o nadanie godności Członka Honorowego POLSPAR Panu dr inż. Janowi Jabłkowskiemu, pełniącemu od ponad 10 lat funkcję Dyrektora Przemysłowego Instytutu Automatyki i Pomiarów PIAP – instytucji, która aktywnie wspiera Stowarzyszenie (również materialnie). Po dyskusji Zarząd Stowarzyszenia POLSPAR jednogłośnie podjął Uchwałę Nr 4/2014, w której występuje do Walnego Zgromadzenia Stowarzyszenia z wnioskiem o nadanie dr inż. Janowi Jabłkowskiemu godności Członka Honorowego.

Ad. 5. Informacja na temat działalności finansowej Stowarzyszenia

Prezes Stowarzyszenia POLSPAR, profesor Zdzisław Kowalczyk, poinformował zebranych o poziomie regulowania składek przez członków zwyczajnych Stowarzyszenia. Zaapelował też do członków Zarządów Komitetów Stowarzyszenia o zwiększenie skuteczności egzekwowania składek w swoich komitetach.

Prof. Z. Kowalczyk poinformował o uzyskaniu przez POLSPAR w 2014 roku następujących środków finansowych od członków wspierających Stowarzyszenie:

- + 2000 zł – członek wspierający Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny Szczecin (prof. R. Kaszyński),
- + 2000 zł – członek wspierający Politechnika Śląska (prof. E. Hrynkiewicz),
- + 5900 zł – członek wspierający Politechnika Warszawska (konferencja zorganizowana przez komitet TC-10, prof. W. Winiecki),

- + 600 zł – członek wspierający Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny (konferencja MMAR, prof. R. Kaszyński),
- - 7800 zł – na 2 raty do IMEKO (1800 EUR),
- - 6600 zł – na 1 ratę do IFAC (1500 EUR).

Jak widać, wymienione powyżej wpływy pozwoliły na pokrycie najważniejszych wydatków (ok. 15000 zł), jakimi są składki członkowskie z tytułu przynależności do organizacji IFAC (Komitet Automatyki) w kwocie 6 600 zł oraz IMEKO (Komitet Pomiarów) w kwocie 7 800 zł. Stan konta POLSPAR jest jednak nadal jeszcze minimalnie dodatni.

Myśląc o obligacjach przyszłorocznych, Prezes zwrócił się z prośbą do przedstawicieli Komitetów Stowarzyszenia o zwiększenie wysiłku w zakresie finansowania POLSPAR, przede wszystkim o poszukiwanie członków wspierających oraz organizatorów konferencji w dyscyplinie PARIT, którzy są zainteresowani nawiązaniem współpracy z POLSPAR.

W tym kontekście Prezes podkreślił, że w roku 2014 uzyskaliśmy z Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie kwotę 2 000,00 zł oraz Politechniki Śląskiej 2 000 zł, w wyniku przeprowadzonej akcji (na przełomie lat 2013-2014) promocji i wspierania działalności POSPAR przez wydziały EETIAiR wyższych uczelni technicznych. Prezes ocenił ogólny wynik tej akcji jako słaby – jedynie ww. wydziały odpowiedziały na pismo (nadal prowadzone są rozmowy z PŁ).

Prezes zauważył też, że zmniejszyła się wysokość składek korporacyjnych uzyskiwanych od czasopisma PAK. Prof. Edward Hryniewicz ofiarował się powtórnie podnieść tę kwestię w rozmowie z Redaktorem Naczelnym PAK, prof. T. Skubisem.

Ad. 6. Działalność komitetów POLSPAR

Prezes Stowarzyszenia ponowił apel skierowany do przewodniczących komitetów o uzupełnienie informacji o składach zarządów oraz notek informacyjnych o zdarzeniach z bieżącej działalności komitetów. Informacje powinny być przesyłane na adres Sekretarza Zarządu Mirosława Świercza w celu ich upowszechnienia poprzez strony internetowe Zarządu POLSPA-u lub za pomocą odsyłaczy do stron internetowych komitetów.

W tym kontekście Prezes podziękował przedstawicielom Komitetu Pomiarów, Profesorom: W. Winieckiemu i R. Morawskiemu za niezwłoczne, obszerne informowanie o wydarzeniach naukowych, związanych z obszarem zainteresowań tego komitetu.

Prezes ponowił prośbę do Komitetów o poszukiwanie członków zbiorowych, którzy są zainteresowani nawiązaniem współpracy z POLSPAR, i promowanie wśród organizatorów konferencji naukowych w dyscyplinie PARIT log POLSPAR, IFAC i IMEKO.

Ad. 7. Sprawy statutowe i przygotowanie Walnego Zjazdu Delegatów POLSPAR

Prezes Stowarzyszenia przypomniał członkom Zarządu, że w 2015 roku upływa bieżąca kadencja władz Stowarzyszenia. Obowiązkiem Zarządu jest przygotowanie Walnego Zgromadzenia delegatów Stowarzyszenia, zgodnie z zapisem §30 ust. 1 i 2 Statutu:

- „1. Walne Zgromadzenie jest zwoływane przez Zarząd Stowarzyszenia co najmniej raz na cztery lata.
2. Termin, miejsce i porządek obrad ustala Zarząd Stowarzyszenia i podaje do wiadomości co najmniej na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, po uprzedniej konsultacji z delegatami na Walne Zgromadzenie.”

Zarząd powinien ustalić liczbę delegatów reprezentujących komitety, zgodnie z §28 ust. 1:

- „1. W Walnym Zgromadzeniu biorą udział:
  - 1) z głosem stanowiącym:

- wszyscy członkowie zwyczajni Stowarzyszenia, jeżeli ich łączna liczba jest mniejsza niż 100 lub delegaci wybrani na zebraniach plenarnych Komitetów w liczbie zależnej od liczebności Komitetu i proporcji ustalonej przez Zarząd Stowarzyszenia,
  - Członkowie Honorowi Stowarzyszenia,
- 2) z głosem doradczym:
- członkowie ustępujących władz, jeżeli nie zostali wybrani delegatami,
  - członkowie wspierający,
  - zaproszeni goście."

Prezes zaproponował, aby Zarząd ustalił liczbę delegatów na 28 osób (jak w ostatnim WZ). Biorąc za podstawę liczebność poszczególnych komitetów oraz w/w całkowitą liczbę delegatów, proporcje mandatów przyznanych poszczególnym komitetom kształtowałyby się następująco: Komitet Automatyki – 16 mandatów, Komitet Pomiarów – 4 mandaty, Komitet Robotyki – 2 mandaty oraz Komitet Termografii i Termometrii w Podczerwieni – 5 mandatów. Do obsadzenia pozostałby jeszcze jeden mandat (wynikający z zaokrąglenia). Prezes zaproponował przyznanie tego mandatu Komitetowi Robotyki lub Komitetowi Termografii i Termometrii w Podczerwieni. Po dyskusji, podczas której KTTP zrezygnował z dodatkowego mandatu, podjęto jednogłośnie uchwałę Nr 5/2014 o liczbie 28 delegatów na Walne Zgromadzenie POLSPAR, wraz z następującym podziałem mandatów:

- Komitet Automatyki – 16 mandatów,
- Komitet Pomiarów – 4 mandaty,
- Komitet Robotyki – 3 mandaty
- Komitet Termografii i Termometrii w Podczerwieni – 5 mandatów.

Jednocześnie, w podjętej uchwale Zarząd zaproponował zwołanie Walnego Zgromadzenia Stowarzyszenia w dniu 4 grudnia 2015 r. w Warszawie. Termin ten jest wstępną propozycją Zarządu, gdyż zgodnie z §30 ust. 2 Statutu decyzja o terminie musi być podjęta po konsultacji z wybranymi delegatami na Walne Zgromadzenia. W związku z powyższym, po dyskusji Zarząd zaproponował następujący harmonogram przygotowania Walnego Zgromadzenia:

- dokonanie wyborów delegatów przez komitety nie później niż do 15 lutego 2015 r.,
- zaproszenie delegatów na posiedzenie Zarządu (w marcu lub kwietniu 2015 r.), na którym zostanie określony ostateczny termin i miejsce odbycia Walnego Zgromadzenia.

Ad. 8. Promocja POLSPAR oraz współpraca krajowa i międzynarodowa

8.A. PROMOCJA

Przewodniczący Zarządu poinformował, że instytucje, które uaktualniły członkostwo zbiorowe otrzymały dyplomy-certyfikaty potwierdzające z wyrazami podziękowania za aktywne wspieranie działalności POLSPAR-u, wydane przez Zarząd Stowarzyszenia.

W ramach umacniania wizerunku POLSPAR, w wyniku prośby Prezesa (przekazanej za pośrednictwem prof. E. Hrynkiewicza prof. Tadeuszowi Skubisowi), na liście Członków Komitetów czasopisma PAK zaznaczono przynależność do POLSPAR i jego Zarządu.

Prezes poinformował członków zarządu, że wskutek działań administracyjnych Politechniki Gdańskiej, ponownie zmienił się adres stron internetowych POLSPAR. Dlatego też Prezes poprosił członków Zarządu oraz za ich pośrednictwem wszystkich członków POLSPAR o jednoczesne wejście na strony POLSPAR (<http://www.eti.pg.gda.pl/wydzial/polspar/>) w dniach 23-30 listopada b.r. w celu przejrzenia poszczególnych linków/podstron. Akcja ta ma na celu poprawienie pozycjonowanie stron Stowarzyszenia w wyszukiwarkach internetowych. Można ją też zrealizować z pomocą studentów, którzy mogą np. realizować zadania wyszukiwania wg haseł: AUTOMATYKA i ROBOTYKA, POMIARY, STEROWANIE, TERMOMETRIA, TERMOGRAFIA.

8.B. DZIAŁALNOŚĆ KRAJOWA

Prezes raz jeszcze podsumował akcję pozyskiwania członków wspierających wśród wydziałów WEETIAiR (Elektrotechniki, Elektroniki, Telekomunikacji, Informatyki, Automatyki i Robotyki) wyższych uczelni technicznych. Nawiązał też do pomysłu organizacji przez Komitet Termografii i Termometrii w Podczerwieni programu kursów i certyfikacji, co mogłoby zaowocować pozyskaniem przez Stowarzyszenie środków finansowych. Obecni na posiedzeniu członkowi Zarządu, reprezentujący Komitet Termografii i Termometrii w Podczerwieni zwrócili uwagę na szereg przeszkód merytorycznych (m.in. brak polskich norm, na których można byłoby oprzeć proces certyfikacji) oraz szczupłość zasobów kadrowych. Członkowie Zarządu w toku dyskusji uznali potrzebę organizacji takich przedsięwzięć, zachęcając KTHP do podjęcia stosownych działań.

Następnie prof. Z. Kowalczyk poinformował o decyzji Rady Programowej miesięcznika „Pomiary Automatyka Kontrola”, który od 1 stycznia 2015 r. będzie przyjmował do publikacji wyłącznie artykuły w języku angielskim. W związku z tym ulegnie także zmianie tytuł czasopisma. Członkowi Zarządu pozytywnie odnieśli się do pomysłu zamiany języka publikacji na angielski, sugerując jednak wprowadzenie w każdym numerze czasopisma jednej lub dwóch stron w języku polskim, na których byłyby zamieszczane streszczenia artykułów. Dyskutowano nad zachowaniem utrwalonego w środowisku skrótu tytułu PAK, sugerując, że nowy skrót tytułu mógłby brzmieć: „PAK-MAM”, gdzie druga część tej nazwy byłaby akronimem od „Measurement – Automation – Monitoring”. Powyższy wniosek należy przekazać za pośrednictwem przedstawicieli POLSPAR-u w Radzie Programowej PAK.

W dalszej części obrad Zarząd, realizując Uchwałę Nr 1/2014 z dnia 23 maja 2014 r. dotyczącą zwalniania z obowiązku wnoszenia składek członkowskich przedstawiciela członka zbiorowego – instytucji wspierającej materialnie Stowarzyszenie, podjął Uchwałę Nr 6/2014, zwalniającą z obowiązku opłacania składek Pana dr inż. Jana Jabłkowskiego, Dyrektora Przemysłowego Instytutu Automatyki i Pomiarów PIAP.

Prezes poinformował również o przesłaniu w imieniu Zarządu Stowarzyszenia listu gratulacyjnego z okazji jubileuszu 20-lecia seminariów naukowych PIAP.

Prezes poinformował też o planowanej zmianie formuły wydawniczej czasopisma „Pomiary Automatyka Robotyka” (PIAP). Planuje się podział treści czasopisma na część naukową i tzw. część biznesową, przy czym część naukowa publikująca artykuły w języku polskim ma być kwartalnikiem o objętości ok. 120 stron, a część biznesowa miesięcznikiem.

Następnie prof. Z. Kowalczyk wspominał o wydawnictwach związanych ze stowarzyszeniem, tj. PAK/SIMPRES oraz PWNT oraz zachęcił do publikowania w tych wydawnictwach publikacji naukowych i reklam, które mogą wesprzeć finansowo działalność Stowarzyszenia.

Na koniec Prezes POLSPAR zreferował kwestię poufności baz danych POLSPAR oraz współpracy z różnymi organizacjami branżowymi (Międzynarodowe Targi, ExpoWelding).

8.C. WSPÓLPRACA MIĘDZYNARODOWA

Prezes poinformował zebranych, że federacja IFAC zamierza na początku nowej kadencji utworzyć pilotowy komitet „Industry Committee”, który rozszerzyłby listę istniejących Komitetów IFAC-u. Członkowie Zarządu wyrazili opinię, że Stowarzyszenie POLSPAR mógłby reprezentować w tym komitecie dr inż. Jan Jabłkowski, Dyrektor Przemysłowego Instytutu Automatyki i Pomiarów lub jego pełnomocnik.

Profesor Z. Kowalczyk zwrócił uwagę na upływający termin typowania kandydatów POLSPAR-u do Komitetów Technicznych IFAC-u. Prezes przypomniał również, że Zarząd Stowarzyszenia podjął jednogłośnie Uchwałę Nr 4/2013, na mocy której członek POLSPAR delegowany do organizacji międzynarodowych składa formalną deklarację o kontynuowaniu

współpracy z POLSPAR-em oraz zdawaniu corocznych sprawozdań z działalności w ciałach statutowych tych organizacji lub innych gremiach powoływanych przez te organizacje. Jak dotychczas na ręce Sekretarza Zarządu Komitetu Automatyki dr M. Węgrzyzna wpłynęło 8 zgłoszeń kandydatów do pracy w Komitetach Technicznych IFAC nowej kadencji. Prezes zaapelował o zgłaszanie kandydatów, określając termin przyjmowania zgłoszeń na 11 XI br.

Następnie Prezes Stowarzyszenia prof. Z. Kowalczyk przytoczył kilka faktów na temat współpracy Stowarzyszenia z komitetami organizacyjnymi krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych. Konferencja MMAR'2014 (podobnie jak poprzednia) nie uzyskała afiliacji IFAC-u, ze względu na dość wysokie wymagania dotyczące organizacji konferencji i składu międzynarodowego komitetu programowego, jakie postawiła federacja IFAC (m.in. zagraniczny przewodniczący, rotacja lokalizacji oraz częstotliwość wydarzeń). Konferencja ROMOCO'2015 uzyskała prawo do użycia logo IFAC-u i wsparcie POLSPAR-u. Dwie konferencje IMEKO, odbyły się w Polsce (Gdańsk 2013 i Kielce'2014) pod patronatem Komitetów TC2 i TC14 niezgodnie z procedurami, bez aprobaty i udziału POLSPAR. Kolejna konferencja IMEKO w kompetencji TC10 została przykładowo zorganizowana w Warszawie przez prof. W. Winieckiego w 2014 roku i skutecznie zasilila konto POLSPAR.

Komitet organizacyjny konferencji DPS'2015 (12th International Conference on Diagnostics of Processes and Systems, Ustka, 6-9 września 2015 r.) posiada patronat POLSPAR. Konferencja PDES'2015 (IFAC Workshop on Programmable Devices and Embedded Systems, Kraków, 13-15 maja 2015) uzyskała wsparcie IFAC-u i POLSPAR.

Kontynuując temat omawiany na poprzednim posiedzeniu Zarządu, Prezes POLSPAR wspomniał również o akcji sekretariatu IFAC stworzenia wersji elektronicznej materiałów (55 wolumenów) IV IFAC World Congress Warszawa'1969. Część materiałów kongresowych została przekazana do Laxenburga, ostatecznie jednak główna pomoc w tej sprawie nadeszła ze strony węgierskiego NMO (prof. Ruth Bars). Ciągle brakuje jednak kilku wolumenów, których pomimo intensywnych starań nie znaleziono w bibliotekach polskich uczelni technicznych. Członkowie Zarządu zaproponowali wystosowanie pisma do Biblioteki Narodowej z zapytaniem, czy posiada ona w swych zbiorach brakujące wolumeny.

Prezes poinformował o zmianach dokonanych na liście członków zbiorowych (NMO) IFAC.

Profesor Andrzej Turnau, który w lutym 2014 r. został mianowany delegatem Stowarzyszenia w Walnym Zgromadzeniu IFAC, który odbył się w czasie 19tego Światowego Kongresu (IFAC 2014) w Kapsztadzie (Republika Południowej Afryki) od 24 do 29 sierpnia 2014 r., przedstawił krótkie sprawozdanie z wydarzeń kongresowych. Prof. Turnau poinformował o zmianie logo i struktury IFAC, opracowaniu nowej misji i wizji IFAC, zmianie konstytucji IFAC. Przekazał też informacje o wydarzeniach i przedsięwzięciach, które będą finansowane przez IFAC, jak również okolicznościowy plakat poświęcony prof. Pawłowi Nowackiemu.

Ad. 9. Zamknięcie posiedzenia

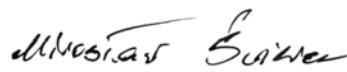
Na zakończeniu Zebrania, uczestnicy nie wnieśli innych tematów do dyskusji, ani wolnych wniosków. Prezes Stowarzyszenia określił wstępnie termin kolejnego zebrania Zarządu na jeden z miesięcy wiosennych 2015 roku. Na tym skończyło się posiedzenie Zarządu Polskiego Stowarzyszenia Pomiarów Automatyki i Robotyki POLSPAR.

Prezes POLSPAR

prof. Zdzisław Kowalczyk

Protokołował

Mirosław Świercz